Předloha k filmu
Daniel Radcliffe
v hlavní roli

ZTRACEN V DŽUNGLI

YOSSI GHINSBERG

Strhující příběh o přežití v Amazonii podle skutečných událostí

MLADÁ FRONTA

MLADÁ FRONTA

ZTRACEN V DŽUNGLI

YOSSI
GHINSBERG

ZTRACEN V DŽUNGLI

Strhující příběh o přežití v Amazonii
podle skutečných událostí

Mladá fronta

Přeložila Naďa Funioková

Copyright © 2006 Yossi Ghinsberg. All rights reserved.

Published by Boomerang New Media,
100 Congress Avenue, 22nd floor, Austin, TX 78701

First published in Hebrew in 1985 by Zmora-Bitan Publishers,
Tel Aviv, Israel. Hebrew Rights Copyright c 1985 by Zmora-Bitan Publishers,
P.O.B. 22383, Tel Aviv, Israel.

First published in English by Random House, Inc., New York, and simultaneously in
Canada by Random House of Canada Limited, Toronto. English translation by
Yael Politis and Stanley Young.

Published in Australia in 1999 by Pan Macmillan Australia Pty Limited,
Sydney, Australia.

Translation © Naďa Funioková, 2008, 2018

Cover Photography © Jungle Holding PTY Ltd.
Cover Design © Signature Entertainment Ltd.

ISBN 978-80-204-4877-4 (pdf)

Marcusovi

Queste? Queste? — Helaqui! Helaqui!
(Kde to je? Kde to je? — Tady je to! Tady je to!)
Vesty Pakos

Kapitola první

Seznámení s Marcusem

Kdybych v Punu nebyl narazil na Marcuse, nejspíš bych se nikdy neseznámil s Kevinem ani by se nezkřížily naše cesty s Karlem. Kdybych nepotkal toho rána v La Pazu Karla, třeba by Kevin strávil Vánoce se svou rodinou a chudák starý Marcus by se snad pořád ještě potloukal po Jižní Americe se svou dívkou. Jenže takhle se to nestalo.

Když jsem dorazil do peruánského města Puno, hrozně mě bolelo koleno a chůze byla hotové utrpení. Jeden francouzský *mochilero* [baťůžkář] mi nabídl lístky koky na žvýkání.

„Vem si trochu tohohle," řekl. „Budeš se cítit líp."

Vložil jsem si do úst pár lístků a žvýkal je přes zvláštní malý valounek, další dárek od toho Francouze. Slisovaný valounek, vyrobený z popele z liány, extrahuje z lístků aktivní alkaloidy a způsobí, že v ústech fermentují. Bez toho valounku nenastane žádná fermentace, žádný efekt, žádný rauš. Neudělalo to nic, jenom jazyk a patro úst mi znecitlivěly.

Přesto jsem se brzy ráno příštího dne, když jsem vstával, cítil líp. Člun na ostrov Taquile měl odjíždět v osm hodin. Pravda, mohl jsem zamířit přímo do Cuzca, odkud všichni *mochileros* vyrážejí na výpravu do legendárního Machu Picchu, starověkého hlavního města Inků, ale já jsem dal přednost krátké zajížďce a návštěvě mnoha báchorkami opředeného ostrova.

Taquile se zvedá z jezera Titicaca, nejvýše položeného splavného jezera na světě. Jeho břehy byly blátivé, ale když se člověk zadíval k horizontu, voda se třpytila. Hornatý ostrov se tyčil v mlze, která halila jezero jako pokrývka. Byl to nádherný pohled.

Neměl jsem potíže najít přívoz. Vlastně si on našel mě.

„Taquile, nebo Los Uros?" zeptal se mě nějaký malý chlapec.

„Taquile," odpověděl jsem.

Zavedl mě ke člunu, na kterém už čekalo pár lidí: několik mladých Němců a skupinka Francouzů, kteří bydleli ve stejném hotelu jako já. Usadil jsem se na místo poblíž zádi a pustil se do čtení knihy.

Brzy nastal čas vyrazit. Kormidelník, mladý indián, napřáhl dlouhé bidlo, které používal střídavě jako kormidlo i veslo, a gestem naznačil chlapci, aby odpoutal provaz, jenž zajišťoval nos člunu, a odstrčil nás od přístaviště.

„*Espera, espera* [čekej]!" spustil křik nějaký *mochilero*, který k nám přiběhl celý zadýchaný a sešplhal do člunu. „Skoro jsem to zmeškal," řekl tomu indiánovi španělsky. „*Gracias*."

Posadil se vedle mě, a když jsem se posunul, abych mu udělal místo, usmál se na mě. „Vy jste Izraelec," řekl anglicky.

Podíval jsem se na knihu, kterou jsem četl. *Šťastná smrt* od Alberta Camuse v anglickém překladu. Byl jsem ohromený. „Jak jste na to přišel?"

„Hned jsem to věděl. Vás Izraelců vyráží na cesty celé hordy."

„Jmenuju se Yossi," představil jsem se.

„Rád tě poznávám. Já jsem Marcus. Dorazil jsem sem přímo z vlakového nádraží. Štěstí, že jsem chytil ten člun. Na další bych musel čekat celý den."

Marcus pokračoval v hovoru, jako bychom byli staří přátelé. „Ten vlak byl hotový děs. Z Juliacy jsem vyjel časně ráno a ve vlaku se nedá sehnat nic k jídlu. Neměl jsem ani sousto v ústech. Doufám, že se na ten ostrov dostaneme rychle. Mám pořádný hlad."

Vytáhl jsem z batohu housku, kousek sýra a pomeranč a nabídl mu je.

„Díky," řekl Marcus. „Všiml jsem si, že Izraelci se vždycky podělí o všechno, co mají. Toho si vážím."

Vyrobil si z housky a sýra sendvič a pustil se hladově do jídla. Pomeranč měl jako dezert.

„Vrátím ti to, až dorazíme na ostrov."

„Zapomeň na to," řekl jsem mu. „Slyšel jsem, že na Taquile je draho. Jestli ti to nevadí, můžeme si vzít společný nocleh a podělit se o jídlo."

„Jsem pro."

Marcus se obrátil na Němce a chvíli s nimi vedl živou konverzaci v jejich jazyce. Pak se otočil k francouzské skupince a povídal si s nimi francouzsky. Měl podmanivou osobnost a netrvalo dlouho a všichni jsme se navzájem seznámili, mluvili spolu a žertovali stejně jako on.

„Ty jsi Němec?“ zeptal jsem se.

„Švýcar,“ odpověděl.

Už jsme byli skoro na ostrově, když se člun porouchal. Motor jednoduše zhasl. Kormidelník rychle odhalil problém a zanedlouho se motor zase rozběhl. Marcus si však všiml, že si během opravy poranil prst, a vytáhl z batohu příruční lékárničku. Vydezinfikoval indiánovi prst a požádal mě, abych ustřihl kousek lepicí pásky. Jenže, ať jsem se snažil, jak chtěl, nebylo to dost akorátní. Nakonec si vzal kotouč a sám ustřihl šikovnější proužek — jen tak od oka —, který sedl přesně na ten jeho obvaz. Muž mu se širokým úsměvem poděkoval.

Chvíli nato už jsme byli na Taquile. Z přístaviště jsme se škrábali po strmé pěšině zařezávající se do tvrdé skály k vesnici. Čím výš jsme kráčeli, tím namáhavěji moje plíce bojovaly o vzduch. Vylezl jsem o dva kroky a zastavil. Popolezl a zastavil.

„Ber to s klidem,“ povzbuzoval mě Marcus. „Nemáme naspěch.“

„A co ty?“ zeptal jsem se ho.

„Ale to víš, Švýcarské Alpy,“ odpověděl s úsměvem. „Sloužil jsem tam.“

Ve vesnici jsme si našli pokoj s hliněnými zdmi a dřevěnou plošinou namísto postele. Roztáhli jsme spacáky a připravili jídlo. Marcus uvařil kávu na malém petrolejovém hořáku, který si nosil s sebou, já jsem rozkrojil housky a pečlivě připravil sendviče se sýrem, cibulí a rajčaty. I když jsme se sotva seznámili a navzdory faktu, že jsem měl své vlastní plány, začal Marcus plánovat výpravu, kterou bychom mohli podniknout společně.

„Ještě jsem neviděl Machu Picchu,“ vysvětloval jsem, „takže se chystám zamířit zpátky do Cuzca.“

„Ne, pojeď se mnou do La Pazu,“ naléhal na mě.

„Machu Picchu,“ prohlásil jsem, „a pak mám v plánu projet napříč Brazílii. Myslel jsem, že bych vyrazil z Puerta Maldonada, kousek

od Cuzca, podél řeky Madre de Dios, která teče skrz Peru a vlévá se do Amazonky."

Můj plán zněl sledovat odtud Amazonku až k jejímu ústí poblíž Belému na pobřeží Atlantiku. Prohlížel jsem trasu na mapě. „Po cestě je tam spousta zajímavých vesniček a já přímo miluju džungli. Co kdybys šel ty se mnou?"

„Dík za nabídku. Vypadá to jako skvělý plán, opravdové dobrodružství, ale já už jsem na konci cesty. Strávím nějakou dobu v La Pazu, možná podniknu pár výprav do okolí, možná nakoupím nějaké ručně vyráběné vesty, které pak vezmu s sebou do Švýcarska, ale nic nějak zvlášť ambiciózního."

Zjistili jsme, že se Taquile liší od jiných peruánských vesnic a že je snadné rozpoznat ostrovana z Taquile od peruánských indiánů. Lidé z ostrova vypadají vznešenější, čistší, hezčí, zdravější. Také se jinak oblékají. Všichni nosí stejný klobouk, stejné *chaleco* [vyšívanou vestu] a široké kalhoty s vyšívanými opasky. Výšivka z Taquile je známá po celé Latinské Americe pro svoji krásu a vysokou kvalitu a vyrábějí ji výhradně muži, i když ženy spřádají a barví vlnu.

Ostrov tvoří jakási komuna asi padesáti rodin řízených společnou radou. Život tu je poklidný. Muži vysedávají, pracují na svých výšivkách a povídají si, zatímco ženy se plahočí na poli. Kamenitá půda se obtížně obdělává a s výjimkou brambor tam nic neroste. Ve vesnici samé je malý obchod se smíšeným zbožím a dvě nebo tři restaurace. V jedné z nich jsme se Marcus a já setkali s tou francouzskou skupinkou ze člunu.

Bylo jich pět, tři dívky — Dede, Annick a Jacqueline — a dva chlapci — Jacques a Michel. Popíjeli jsme místní *maté* [bylinkový čaj; po celé Jižní Americe se ho podává množství variant] a povídali si. Dávali přednost francouzštině a já nerozuměl ani slovo, ale Dede se na mě usmála a já jí úsměv oplatil. Byla trošku buclatá, s hezkým obličejem a krátkými vlasy, které jí dodávaly rozpustilý výraz. Znovu se na mě usmála a já ji požádal, ať se jde posadit ke mně, a začal jsem si s ní povídat anglicky.

Večeře byla vynikající: hrubozrnný chleba, dvě vajíčka na osobu a brambory. Jako dezert další šálek *maté*; domorodci jsou přesvědčeni, že zmírňuje účinky velké nadmořské výšky. Pak zpátky domů.

Mochilero střídá postele prakticky pořád, ale každé místo, na kterém rozbalí svůj spacák, je mu domovem.

Já s Marcusem jsme se vrátili zpátky do našeho pokoje. Vybalil svoje *charango* [malý hudební nástroj podobný mandolíně, ale vyrobený z krunýře pásovce a dřeva] a uhodil do strun. Marcus byl vynikající hráč a já mu okouzleně naslouchal.

„Teď si poslechni tohle, Yossi," řekl. „Tuhle jsem napsal pro jednu dívku, co jsem miloval. Jmenovala se Monica. Byla se mnou devět let a teď mě opustila."

„Daleko, daleko od mého srdce…" začal smutně zpívat.

Znal jsem Marcuse teprve krátkou dobu a už se se mnou dělil o svá nejintimnější tajemství. Monica byla láskou jeho života. Když se setkali, bylo jí čtrnáct, on byl o pět let starší. Od té doby uplynulo skoro deset let. Z Marcuse se stal učitel, z Monicy profesorka. Soudila, že má příliš úzké obzory, a povzbuzovala ho, aby si je rozšířil, aby cestoval, a tak se vypravil do Jižní Ameriky. Jenže sejde z očí, sejde z mysli. Když byl Marcus pryč, zamilovala se do jiného. Ta píseň, která vytryskla z totálně zlomeného srdce, byla tak bolestná, až jsem sám začal pociťovat smutek.

Celý příští den jsme strávili na Taquile s těmi Francouzkami: já s usměvavou Dede, Marcus s Annick. Pak jsme všichni nasedli na člun zpátky do Puna.

Jezero Titicaca bylo rozbouřené a my museli vyhledat útočiště na Uros, plovoucích ostrovech z rákosu *totora* (Thor Heyerdal si právě z tohohle rákosí postavil svůj člun *Ra*). Nakonec jsme se přece jen dostali do Puna, skrz naskrz mokří, ale v dobré náladě.

V Punu jsem se vrátil zpátky do svého starého hotelu a Marcus se tam nastěhoval se mnou. Znovu uvařil kávu na petrolejovém hořáku.

„Tak co říkáš, Yossi? Vážně vyrazíš zítra do Cuzca?" zeptal se.

„Ano," řekl jsem. „Už jsem si zjistil odjezd ranního vlaku."

„Já tě nechápu," namítal. „Proč nejedeš se mnou do La Pazu, jenom na týden, a pak se můžeš vrátit do Peru?"

„Rád bych jel s tebou, vážně rád," řekl jsem, „ale nemůžu měnit svoje plány. Nechci přijít o Machu Picchu a na obojí nemám dost peněz."

Marcus se nevzdával. „Hele, Yossi. Ty ses se mnou rozdělil o jídlo, ještě než jsi mě vůbec poznal. Teď mě nech, ať tě pozvu na výlet do La Pazu.“ Zajel dvěma prsty do lemu nohavice, vytáhl pár bankovek a podával mi třicet dolarů. „Prosím, vem si ty peníze, Yossi. Pro mě to nic neznamená. Budou mít nějakou cenu, jenom pokud je použiješ k tomu, abys jel se mnou.“

„Já si to nemůžu vzít, Marcusi,“ odpověděl jsem, celý v rozpacích. „Cením si toho. Opravdu. Ale ty nemáš nic než batoh na zádech, stejně jako já, a není na světě jediný důvod, proč bych si měl brát tvoje peníze.“

Marcus začal recitovat báseň. Nepamatuju si její název ani jméno básníka, ale nikdy nezapomenu na její obsah ani na způsob, jak ji recitoval. Byla o muži, který si nikdy nechtěl od nikoho nic vzít a nikdy se nenaučil dávat.

Příštího rána už jsme seděli všichni v autobusu do La Pazu — Marcus a já a těch pět francouzských *mochileros*.

Kapitola druhá

Mochileros

I když La Paz leží v údolí, je to pořád nejvýše položené hlavní město na světě, přes tři tisíce pět set metrů nad hladinou moře. Navzdory modernizaci si udrželo charakter prosperujícího koloniálního města. Dorazili jsme sem autobusem přeplněným místními lidmi. Prošel jsem se po památných místech: po Plaza Murillo, kde od koloniálních dob stály všechny významné vládní budovy, a Sanfranciském náměstí, kde si jezuitští řeholníci zbudovali v sedmnáctém století klášter. V úzkých uličkách, které vedou z těchto náměstí, se nacházejí obchůdky, kde se prodávají nejhezčí rukodělné výrobky na celém kontinentu.

Podél ulice Calle Sagarnaga stojí dřevěné stánky rušného čarodějnického trhu Pachamamy, andské bohyně Země. Ženy nabízející talismany pro štěstí, léčivé byliny a kouzelné traviny nikdy neodhalí pravou povahu svých výrobků.

Na chodnících se hemží drobní obchodníci, prodávající pečivo a ovoce. Z obchodů s deskami ryčně vyřvává bolivijská hudba: zaznívá odsud *charango*, flétna a *samponía*, slova jsou zčásti v kečujštině, jazyce Inků, a zčásti španělská.

V časných ranních hodinách nabízejí podomní obchodnice, všechny oblečené ve stejných modrých halenách a kloboucích, *api* a *tohori*, vynikající nápoje vyráběné z kukuřice. Tohle pití se podává horké s teplými houskami nebo čerstvými koblihami namáčenými v medu.

Podél ulice Šestnáctého července, kterou místní nazývají *prado* [promenáda], se o přestávkách potloukají mladé středoškolačky v bílých halenách. Škádlí všechny procházející gringy, hvízdají na ně a volají: „*Te amo* [Miluji tě].“

Kolem poledne staří lidé v pletených kloboucích, opírající se o zdi kostela, vyplivnou lístky koky, které žvýkali, a vyrazí na oběd. Sotva se do sytosti najedí, znovu vytáhnou váček a už mají v puse další žvanec čerstvých lístků spolu s extrahujícími kameny.

Večer bývá na *pradu* plno. Mladí i dospělí, kteří se tu procházejí, plní divadla, kina a restaurace.

Marcus, Dede a Annick se ubytovali v hotelu Rosario. Jacques a Jacqueline se společně vrátili do Peru a Michel pokračoval do Brazílie. Marcus a Annick se velice sblížili, všiml jsem si, že se do sebe zamilovávají. S Dede jsme společně trávili spoustu času, ale náš vztah byl odlišný. Byla to milá dívka a já ji měl hodně rád. Ale láska? To je něco docela jiného.

Sehnal jsem si pokoj v židovském domově pro přestárlé. Bydlela tam spousta Izraelců a já si našel nové přátele. Některé noci jsem trávil s nimi, některé noci v pokoji Dede, jedl jsem levná jídla z trhu a skvěle jsem se bavil.

Jednou odpoledne jsme s Marcusem seděli v malé čajovně, kterou jsem objevil v průchodu vedle trhu Pachamamy. Marcus mi vyprávěl o tom, jak skvěle si ty poslední dny užíval, a snažil se mě přemluvit, abych se k němu přidal při výletu na venkov.

„Mně se v Bolívii líbí," prohlásil šťastně. „I můj jasnovidec by byl překvapený, kdyby věděl…"

„Co tím myslíš, Marcusi, tím svým ‚jasnovidcem'? Neříkej mi, že věříš takovým nesmyslům."

Marcus se usmál. „Nejenomže jim věřím. Sám jsem tak trochu jasnovidec."

„Tohle neberu," prohlásil jsem ohromeně.

„Možná ti to zní legračně, Yossi, ale je to pravda. Nejsem obyčejný člověk. Mám takovou zvláštní schopnost. Nevím přesně, jak to vyjádřit, ale občas cítím, že je něco ve vzduchu. Někdy se mi stávají… podivné věci. Když jsem byl mladší, předpovídal jsem svým kamarádům budoucnost. Říkal jsem jim, kdo se ožení a kdy, kolik dětí kdo z nich bude mít. Plynuly roky a to, co jsem jim předpovídal, se splnilo. Těhotné ženy se mě ptaly, jestli nosí kluka, nebo holčičku. Držel jsem jehlu zavěšenou na niti a soustředil se. Když se jehla

začala točit doprava, byl to kluk. Když se pohnula doleva, byla to holčička. Skoro nikdy jsem se nespletl."

Odmlčel se, usrkl horkého čaje a pak pokračoval.

„Mám jisté schopnosti. Jsem něco jako médium. Stejně tak jsem se rozhodoval, jestli odjet do Jižní Ameriky. Když Monica navrhla tu výpravu, otestoval jsem ten nápad s jehlou a nití. Odpověď zněla, že mám jet. Nechtělo se mi. Zkoušel jsem to pořád dokola a doufal, že se jehla pohne doleva, ale ona se nepřestávala točit doprava, jako by mi rozkazovala: ‚Jdi!'

Já věřím v takovéhle věci, i když jsem dobrý křesťan. Poctivě odříkávám modlitby.

Monica na tyhle věci nevěřila, ale stejně mě milovala. Myslel jsem, že umřu, když mi napsala, že mě opouští, a prosil jsem ji, aby přijela za mnou. Věděl jsem, že neodmítne, když ale dorazila do Peru, bylo to příšerné, prostě příšerné. Cítil jsem, že ji ztrácím. Pak jsem uslyšel o jednom *brujo* [šamanovi] v Limě a zašel za ním. Řekl mi, že je po všem. Pro nás dva není žádná budoucnost. Než jsem odešel, varoval mě, že cítí, jak se nade mnou v Jižní Americe vznáší nebezpečí. ‚Vy nebo někdo vám blízký tady zemře. Buďte opatrný!' Věděl jsem, že má pravdu, ale bylo mi to jedno. Neměl jsem kam jinam jít. Tehdy ne. Ne po tom, co jsem ztratil Monicu."

Později v domově pro přestárlé jsem přemýšlel nad tím, jaké mám štěstí, že jsem vyrazil na tuhle výpravu. Tak strašně jsem se chtěl vyhnout tomu jít s davem, kráčet po vyšlapaných cestičkách: ze školky na základní školu, ze střední do armády a pak dál na univerzitu, práce, svatba, dítě… Stop! Ano, mám štěstí, že jsem tomu všemu po vojenské službě unikl.

V Jižní Americe byly celé hordy *mochileros* jako já. To, co je všechny charakterizuje, je *mochila* [batoh]. Tyhle batohy jsou to jediné, co mají. Uvnitř obvykle najdete jedny záplatované vybledlé džíny, svetr, nepromokavý plášť, hořák Coleman, *Průvodce po Jižní Americe*, jejž *mochileros* nazývají svou biblí, spacák, pár toaletních potřeb a malou lékárničku. To je všechno. Peníze schovávají ve zvláštním opasku pod kalhoty. Někteří, ještě opatrnější, jako Marcus,

si v záložce nohavice vyříznou podlouhlý otvor a strčí srolované bankovky dovnitř.

Hlavním úkolem je naložit všechno na záda, zapomenout na potíže a nechat volně plynout čas. Od místních se naučíte žít pro daný okamžik, nikam nespěchat. Dostanete se na úžasná místa — na taková místa, o kterých turisté jen sní —, jenže vy nejste turista. Jste *mochilero*, tulák, a to je velký rozdíl. Můžete zůstat den nebo měsíc. Děláte si vlastní plány, každý den je plný překvapení.

Potkáte spoustu tuláků, jako jste vy sami. Obvykle je najdete v nejlevnějších hotelech ve městě nebo v restauracích připomínajících chudinské vývařovny. Poznáte místní lidi, kteří jsou většinou vůči cizincům přátelští.

Jižní Amerika je zaplavená *mochileros* mnoha národností, ale Izraelci jsou mezi nimi obzvlášť početní. Nevím, proč tomu tak je. Možná že dlouhá povinná vojenská služba v Izraeli vyvolává u mladých lidí potřebu vymanit se ze zaběhnutých kolejí, a k tomu neexistuje lepší způsob než sbalit si *mochilu* a vyrazit na toulky.

Každopádně my Izraelci jsme privilegované osoby: v téměř každém velkém městě v Jižní Americe provozuje židovská komunita jakýsi hostel pro baťůžkáře. Tyto hostely zdarma jsou vítaným útočištěm. Navazují se tady přátelství.

Každý hostel má svůj „cestovní deník“, knihu, do které cestovatelé přispívají poznámkami, v nichž doporučují výlety do okolí, místní zajímavosti, místa, kde se dá nejlevněji ubytovat nebo najíst, na kterou hru stojí za to zajít, nejsnadnější cesty, jak se kam dostat. V průběhu času se tyto deníky rozrostly v hotové encyklopedie plné spolehlivých informací.

Domov pro přestárlé, kde jsem bydlel, býval kdysi střediskem židovské komunity. Jenže bylo vybudováno modernější centrum a to staré bylo přeměněno v domov pro starší občany komunity. Jeho vlastník, señor Levinstein, tam nechával *mochileros* zadarmo bydlet a nabídl jim k používání ledničku, plynový hořák a matrace. Jeho šábesové pečené kuře se stalo tradicí pátečního večera.

V domě žilo jen málo starých lidí. Někteří z nich to neměli v hlavě úplně v pořádku, ale byli neškodní. Jeden, kterého jsem měl nejraději, vždycky klepával na naše dveře a nesměle žádal, aby mohl

vstoupit. Jakmile byl uvnitř, jeho miloučký výraz se náhle změnil a z úst se mu začal řinout proud těch nejohavnějších nadávek, jaké si dovedete představit — tedy pokud mluvíte jidiš. Pak se zdvořile zvedl k odchodu a šel si zase po svých. Když neměl čas na pořádnou návštěvu, zaťukal nám na okna a obdařil nás jedním či dvěma obscénními gesty. Jiný starý pán byl přímo posedlý bolivijským fotbalem a neustále hledal někoho, koho by obšťastňoval vyprávěním o svém oblíbeném týmu. Jednou vyšel v jednu ráno ze svého pokoje a požádal nás, abychom mu pomohli obléct jeho nejlepší oblek, uvázat kravatu a zavázat boty. Když byl ustrojený, přívětivě nám poděkoval a vrátil se zpátky do postele.

Šéfem v domě byla Bábi. Muselo jí být asi osmdesát let a měla kudrnaté šedivé vlasy. Bydlela v bytě v přízemí a měla za úkol dohlížet na to, aby se dodržovala pravidla. To ona vám překontrolovala pas a papíry z izraelské ambasády v La Pazu a vydala vám povolení zůstat. Ona vám ukázala, kde budete spát a kde je koupelna. Ona se starala, abyste nedělali moc hluku a neplýtvali vodou nebo elektřinou. Bůh pomáhej každému, kdo by se jí postavil. Dokázala vřískat tak hlasitě, že ji nikdo nemohl ignorovat, ale pod drsným zevnějškem se skrývala báječná ženská, kterou všichni zbožňovali. Hovořila lámanou španělštinou a všem říkala *hijito* [synáčku]. Květiny pro Bábi byly další páteční tradicí.

Cestovní deník v domově pro přestárlé byl zaplněn detailními informacemi o Bolívii a jejích sousedech — Chile, Peru a Brazílii — a o La Pazu. Několik hostů nadšeně doporučovalo návštěvu „Kanadského Peta“, který si odpykával trest ve věznici San Pedro. Celá jedna část byla věnována kaktusu San Pedro, rostlině, která obsahuje meskalin, jeden z nejsilnějších halucinogenů existujících v přirozené formě. Vypadá to, že spousta Izraelců tuhle drogu vyzkoušela.

Rozhodl jsem se otestovat kaktus San Pedro na vlastní kůži. Nebylo těžké přemluvit Dede, aby se ke mně přidala, a tak jsme se jednoho rána ocitli na cestě do Měsíčního údolí, kde roste.

Oba jsme měli batohy. Nesli jsme si s sebou stan, hořák Coleman, kotlík, dva spacáky, dvě lahve Coca-Coly, velkou sklenici džemu, aby

pomohl překrýt chuť té rostliny, a bochník chleba. Dede měla ještě velké červené nepromokavé pončo.

Samo Měsíční údolí bylo strašidelné, odlehlé a opuštěné. Celá oblast byla kamenitá, veliká šedobílá skaliska trčící ze země tvořila podivné rozeklané útvary. Někteří lidé říkali, že to údolí pojmenoval Neil Armstrong. Když nad ním přelétával, připomnělo mu Měsíc. Opravdu vypadá jako něco, co není z tohoto světa. Neroste tady nic kromě tu a tam roztroušených kaktusů mnoha různých druhů. Podle popisů v cestovním deníku nebylo těžké rozpoznat kaktus San Pedro. Na některých pahýlech byla vyryta jména a data. Rozhlédl jsem se po okolí po nějakém pěkném, čistém exempláři a našel jeden, který se mi líbil. Zkontroloval jsem sedm žilek a rozmístění trnů. Všechno bylo přesně tak, jak mělo být. Svým kapesním nožem jsem odřízl asi půl metru stvolu. Dede jej opatrně uložila do mého batohu a vyrazili jsme pryč.

Vyšplhali jsme se po svahu porostlém eukalypty a ocitli se naprosto sami mezi stromy na místě, kde se nám pod nohama rozkládalo nádherné údolí.

„Připravím ten kaktus," řekl jsem Dede, „a ty zatím postav stan."

Posadil jsem se, abych nachystal drogu. Nožem jsem vytahal trny. Pak jsem stáhl slupku. Byly tam dvě vrstvy: jedna tenká a zelená, druhá bílá, s obsahem strychninu. Když jsem je napřed opatrně oddělil, získal jsem nakonec dva velké šálky plné zelené dužiny. Zapálil jsem hořák a dal do kotlíku vařit malý kousek kaktusu. O patnáct minut později jsem vyklopil obsah kotlíku do kousku látky a vymačkal všechnu tekutinu. Mé úsilí bylo odměněno sotva třiceti mililitry. Bude to stačit? Možná jsem špatně pochopil instrukce.

Už se stmívalo, a tak jsem rozhodl, že nemáme na výběr: sníme kaktus syrový. Našli jsme si pohodlné místečko k sezení na okraji srázu. Výhled byl fantastický, jako z jiného světa. Usadili jsme se tam s Coca-Colou, sklenicí džemu a velkou lžící. Vložil jsem si do úst malý kousek kaktusu. Chutnalo to příšerně! Naprosto nechutné. Vrazil jsem si do pusy plnou lžíci džemu, ale ani ten nedokázal překrýt tu děsnou chuť.

Umíral jsem touhou to vyplivnout, ale silou jsem se ovládl. Nedokázal jsem ten těstovitý žvanec spolknout a musel jsem ho ještě

chvíli žvýkat. Celé tělo se mi otřásalo v křečích. Potlačil jsem nutkání zvracet a pořádně se napil. Chudinka Dede. Teď byla řada na ní. Připadalo mi, že jí nedělá polknutí hořké rostliny takové problémy.

Zopakovali jsme tento postup pětkrát, dokud jsme nesnědli celou rostlinu. Jen pro jistotu jsem vypil malé množství tekutiny, kterou jsem vymačkal z vařeného kaktusu.

Slunce mizející za obzorem tvořilo neuvěřitelně nádherné pozadí k Měsíčnímu údolí, ale já byl příliš nervózní, než abych si tu scenerii užíval. Celý jsem se třásl a bylo mi hrozně špatně od žaludku. Jinak se se mnou nedělo nic neobvyklého. Dede vypadala naprosto normálně. Chtěla mi připravit šálek čaje, ale kotlík byl zaneřáděný od té kaktusové dužiny a my jsme s sebou nepřinesli dost vody, abychom ho umyli.

Padla tma, ale mě jako by se dotklo jiné světlo. Usmíval jsem se sám pro sebe a zíral dolů do propasti. Vábila mě a já vyděšeně ustoupil o pár kroků zpátky. Nad útesy na druhé straně údolí dohořívaly docela poslední rudé sluneční paprsky. Pevně jsem se zachytil stromu, abych odolal svůdné hlubině.

Dede se na mě přitlačila zezadu. „Je mi skvěle," řekla. „Vznáším se."

Usmíval jsem se. Tiskla se ke mně pánví a já byl v jednom ohni. Pomalu se pohybovala dopředu dozadu. Byl jsem jako očarovaný.

„Pojďme do stanu," zašeptala.

Chůze mi dělala potíže a měl jsem strach. Už byla noc a já tápal od stromu ke stromu a hledal cestu. Dede mě vzala za ruku, ale já jí nevěřil. Chtěl jsem pocítit jejich kmeny na vlastní kůži.

Ve stanu jsme si lehli na jeden spacák a zakryli se druhým. Najednou jsem měl pocit, jako bych seděl na tryskem uhánějícím koni. Po mé pravici, po mé levici, všude, kam jsem dohlédl, byli cválající koně a vojáci v zelených uniformách a čepicích se štítkem — a já byl jedním z nich. Kde jsem se to ocitl?

Dede se smála, ale připadalo mi, jako by byla někde daleko. Rychle jsem uháněl dál, aniž bych věděl, kde jsem nebo kam mám namířeno. Ztichli jsme a pak najednou nebe ozářil blesk a uslyšeli jsme hlasité zadunění hromu. Začalo lít.

„Jejda," zamumlala Dede, „to je ale bouřka."

Dolů se snášel déšť a stan začal prosakovat.

„Přímo miluju bouřky. Nevím proč. Vzrušují mě," řekla.

Netrvalo dlouho a byli jsme skrznaskrz mokří. I spacáky byly promáčené a uprostřed stanu se vytvořila velká kaluž.

„Pojďme ven," zašeptala Dede. Vyndala z batohu svoje pončo. Byl to vlastně jenom velký kus nylonu. Natáhl jsem si ho přes sebe a ona se skrčila pod ním. A tak jsme tam stáli a nechali se bičovat deštěm. Pořád jsem nechápal, kde to jsem a s kým to ujíždím. Slyšel jsem Dede šeptat: „Já to tak miluju. Nevím proč. Je to tak vzrušující."

Tiskla se mi zadkem k rozkroku. Najednou se zdála tak drobná. Pohladil jsem ji po krátkých vlasech.

„Já to tak miluju," opakovala. „Já to tak miluju."

Déšť ustal stejně náhle, jako začal. Brzy polevil i vítr. Zdálky jsem uslyšel flétnu, její melodie byla čistá a příjemná. Naslouchal jsem uchváceně, skoro v transu. Zvuk se přibližoval. Byla to kouzelná flétna ze světa legend.

„Slyšíš tu flétnu?" zašeptal jsem.

„Samozřejmě," řekla Dede. „Odkud to může přicházet?"

Byli jsme tak daleko od vesnice, noc byla bouřlivá a bylo pozdě. „Hej, vy, pojďte sem!" vykřikl jsem, ale zvuk flétny se vytratil.

Dede mě tam nechala stát, vydala se mezi stromy a broukala si.

Ta propast, napadlo mě. *Propána, vždyť ona do ní spadne!* Volal jsem za ní, ale ona na můj křik neodpovídala a já začal být hysterický. Svíral jsem oběma rukama kmen stromu a ječel: „Nechoď tam! Drž se dál od srázu! Pojď hned zpátky sem!"

Nakonec se vrátila. Vůbec nebyla vystrašená nebo zneklidněná. „Pojďme zpátky do stanu," řekla klidně.

Rozprostřela pončo přes spacáky, my si na ně lehli a vzájemně se objali. Uvědomoval jsem si, že je mi zima, a přitom mi to bylo zvláštním způsobem jedno. Na zimě nezáleželo, ta mi byla vzdálená. Vznášel jsem se v jiných světech.

„Chceš to?" zamumlala.

Jestli chci! pomyslel jsem si, *ale jaký mám důvod věřit, že můžu?*

„Nejsem si jistý, jestli můžu," řekl jsem.

Dede se rozesmála. Sundala mi opasek a natáhla se přese mě. Nejspíš jsem byl mimo, v nějakém jiném světě. Všechno mi připadalo jiné, nové, neznámé. Nebralo to konce. Když to přišlo, prostě to pokračovalo dál a dál, nevím, jak dlouho. Potom jsme tam jen tak leželi.

Pořád jsem se pokoušel přimět Dede, aby mi řekla, do jaké armády mě to naverbovali a kde to jsme. Ani se nesnažila mi na moje otázky odpovídat. Jenom se smála. Koně uháněli kolem mě až do svítání.

Dede mě vytáhla ven, ale moje nohy nedělaly, co jsem po nich chtěl. Stál jsem tam a pozoroval ji, zatímco ona strhla stan a sbalila naše mokré věci. Všechno zmuchlala a nacpala do batohů a pak jsme vyrazili těžkopádným krokem zpátky do vesnice.

„Už jsi z toho venku?" zeptal jsem se jí.

„Řekla bych, že jo."

„A myslíš, že já taky?"

„Nevím. Jsi vážně legrační."

Už jsem neměl halucinace, ale nic se nezdálo být tak, jak by mělo. Měl jsem problémy s chůzí a všechno, co jsem viděl — útesy, kameny, stromy —, mi přišlo nepovědomé.

Autobus, do kterého jsme nastoupili, byl plný indiánských dělníků. Měl jsem pocit, že na nás zírají, ale pak jsem si nejspíš zdřímnul. Než jsem se nadál, byli jsme uprostřed La Pazu.

„Chceš, abych ti pomohla dostat se domů?" zeptala se Dede.

„Ne, seženu si taxík," odpověděl jsem.

„Zastavíš se za mnou později?"

„Jo, určitě." Mávl jsem na taxík. U vchodu do domova pro přestárlé jsem narazil na své přátele Eitana, Raviva a Šukruna. Při pohledu na mě vybuchli smíchy.

„Tak jaké to bylo?" zeptal se Raviv.

„Mám strach," řekl jsem jim. „Vážně. Nikdy se z toho nedostanu."

Jenom se ještě víc rozesmáli.

„Pojď si dát s námi snídani. Budeš se cítit líp," navrhl Eitan.

Nechal jsem svůj batoh v chodbě a přidal se k nim. Chůze mi dala spoustu práce a bál jsem se přejít ulici. Eitan mi pomáhal.

„A to už mi to takhle zůstane?" zeptal jsem se zděšeně.

„Ne, ne, neboj se," ujišťoval mě Eitan. „Bude to v pořádku. Trochu se prospíš, a až se probudíš, všechno bude v pořádku."

„Jsi šťastný člověk, Yossi," řekl Šukrun. „Jenom bys měl takhle zůstat. V tom je to celé."

Kapitola třetí

Karl a Kevin

Probudil jsem se v poledne, jenom jsem tak ležel a zíral do zdi. Jedinou ozdobou místnosti byl vybledlý plakát La Pazu, na kterém stál nápis „Bolivijský Jeruzalém". Vidění jsem měl jasné, už to nebyly ty vzdálené čmouhy jako předtím. Vydechl jsem si úlevou. Už to bylo zase moje staré já.

Sešel jsem ze schodů, osprchoval se, oholil a vyrazil ven. Byl nádherný den, obzvlášť po tom bezútěšném počasí z předchozí noci. Obrovské prapory nad hlavním městským fotbalovým stadionem ohlašovaly nadcházející zápas mezi kluby – Nejsilnějšími a Bolívarem. Na nedalekém rohu stál stánek s hamburgry vedený jedním mladým Američanem, kde se scházívali *mochileros*. Vyrazil jsem směrem k zábavnímu parku. Malé děti, ječící nadšením, sjížděly na igelitových sáčcích po obrovské skluzavce.

Neměl jsem chuť vidět se znovu s Dede. Bylo to divné. Přátelé mě varovali, že se trip může zvrtnout v násilí, že by mohl některý z nás přijít k úhoně, ale takové to nebylo. Potřeboval jsem ji, a dokonce jsem se bál, že kdyby se jí snad něco stalo, zůstal bych tam sám a bezmocný. Byl jsem rád, že tam byla po mém boku, ale teď jsem prostě neměl zájem ji vidět a nemyslel jsem si, že se jí ještě někdy dokážu znovu dotknout.

V La Pazu se mi líbilo, ale příští den jsem se chtěl vrátit do Peru. Už jsem si maloval sama sebe v Machu Picchu. Každý světoběžník zná ten pocit: smutek po místě, které musí opustit, smíšený s očekáváním nové destinace, a vždy si je jistý, že to další místo bude ještě lepší, ještě krásnější.

Kráčel jsem směrem k hotelu Rosario a doufal, že najdu Marcuse, abych mu řekl, že odjíždím.

„Ten Švýcar se ještě nevrátil," řekl mi recepční. Marcus a Annick odjeli do Coroica v Yungaských mlžných horách. Poprosil jsem ho o papír a pero. O půl šesté jsem se měl na univerzitě setkat s Lisette, jednou bolivijskou dívkou, a měli jsme jít společně na jazzový koncert brazilské hudby. Napsal jsem Marcusovi, aby se tam se mnou setkal v pět.

Těsně za mnou vycházel z hotelu nějaký evropsky vyhlížející člověk. Už jsem ho tam zahlédl dřív.

„*Hola,*" pozdravil mě. „Vy se znáte s tím Švýcarem, že ano?"

Měl německý akcent, bylo mu necelých čtyřicet, byl vysoký — asi metr sedmdesát osm —, ramenatý, pevně stavěný, s hnědými vlasy, které mu nad spánky ustupovaly. Modré oči měl trošku zešikmené. Oblečení, obnošené, ale ne ošoupané, mu dodávalo vzhled dobrodruha.

„Měl by se vrátit každou chvíli. Vyrazil si na dva dny do Yungasu," odpověděl jsem a pospíchal ulicí dál.

„Vy jste Američan?" zeptal se mě a zrychlil krok, aby mi stačil.

Z jakéhosi důvodu je každý cizinec na tomto kontinentu, obzvlášť když je náhodou vysoký a blonďák, automaticky považován za Američana. Problém je v tom, že většina místních nemá Američany příliš v lásce.

„Izraelec," odpověděl jsem stroze.

„Já jsem Karl Ruchprecter. Jsem Rakušan, ale žiju v Bolívii už deset let."

„Yossi Ghinsberg," řekl jsem a potřásl jeho velkou rukou s pevným stiskem.

„Jsem geolog a pracuju převážně v džungli. Hledáme zlato, uran, starověké památky."

„To je rozhodně neobvyklý způsob, jak si vydělávat na živobytí." Vzbudil moji zvědavost.

„Ach ano, jistě. Je to velice zajímavé. Mám tady pár fotografií z minulé expedice, jestli byste se na ně chtěl podívat."

„Ano, to bych chtěl."

Kráčeli jsme po Calle Comercio, až jsme dorazili k Plaza Murillo. Někteří staříci tam znuděně listovali odpoledními novinami nebo seděli a vyhřívali se na slunci. Další házeli kukuřičná zrna tlustým holubům. Jejich vnoučata pobíhala kolem a neúspěšně se pokoušela

ptáky chytat. Prodavač zmrzliny s velkým humbukem prodával Popsicles. Našli jsme si dřevěnou lavičku. Mladý čistič bot se nabídl, že mi vypulíruje plátěné tenisky.

Karlovy snímky mě překvapily. Ten čilý Evropan vedle mě na nich vypadal naprosto odlišně. Byl oblečený v khaki, na hlavě klobouk se širokou krempou, na nohách vysoké boty a přes rameno se mu houpala brokovnice. Na jednom obrázku stahoval divokého kance a na dalším vyvrhoval na břehu řeky obrovskou rybu.

Karl si všiml, že mě to zaujalo, a vysvětlil mi, že příští týden odjíždí na tříměsíční expedici do neprozkoumané části džungle, aby tam hledali vzácné kovy. S velkou radostí vezme mě a možná ještě jednoho nebo dva mé kamarády s sebou. Na konci celodenní práce, říkal, je vždycky fajn posadit se kolem táborového ohně a povídat si. I když měl se svými domorodými pomocníky mnoho společných zájmů, byl vždycky rád, když měl s sebou i pár gringů.

„Můžete zůstat, jak dlouho se vám zachce," řekl. „Když se budete chtít vrátit zpátky, můžu s vámi poslat průvodce do nejbližší vesnice. Jíst budete zvěřinu, kterou ulovíme, spát v nádherné přírodě a vaše jediné výlohy budou za letenky tam a zpátky."

Měl namířeno na oběd. Byl jsem unavený a žaludek jsem měl pořád rozhozený, a tak jsem dal přednost vlastní posteli. Domluvili jsme se, že se setkáme druhý den odpoledne, a já slíbil, že s sebou přivedu několik přátel.

Když jsem se vracel zpátky do domova pro přestárlé, přímo jsem hořel vzrušením. Ještě to odpoledne si promluvím s Marcusem. Konečně šance prozkoumat skutečnou džungli!

V pět hodin odpoledne jsem zahlédl Marcuse, jak přechází silnici směrem k univerzitě. Jako vždycky měl na sobě černohnědou bavlněnou košili a na nose brýle s drátěnými obroučkami ve stylu Johna Lennona. Přímo zářil, když mi vyprávěl o dni, který strávil s Annick. Je do mě zamilovaná, prohlašoval celý bez sebe štěstím. Vyptával se mě na ten trip s kaktusem San Pedro. Vylíčil jsem mu, co se stalo, a on pozorně poslouchal. A jak jsem se rozhodl? Vyrazím spolu s ním na venkov? Začal jsem rozebírat důvody, proč se s ním nevydám na cestu po Bolívii.

„Odpověď zní ne, pochopil jsem," přerušil mě zklamaně.

„Vydrž minutku," odpověděl jsem. „Ještě jsi neslyšel to nejlepší." A pověděl jsem mu o tom rakouském geologovi.

Marcus nebyl tak nadšený jako já, ale slíbil, že nazítří půjde na tu schůzku spolu se mnou.

Po koncertu jsem se vrátil zpátky do domova pro přestárlé. Tam jsem řekl svým přátelům o expedici. Pár jich bylo nadšených, ale ostatní nebrali ten plán vážně. Jenom Itzik projevil upřímný zájem o podrobnosti a požádal, aby mohl jít na tu schůzku taky. Měl jsem velkou radost, Itzika měli všichni rádi. Ve svých čtyřiatřiceti byl nejstarším z *mochileros* a ostatní ho často žádali, aby je zastupoval ve společných záležitostech. Vyznačoval se úžasným smyslem pro humor a nakažlivým entuziasmem, byl vždycky vstřícný a v dobré náladě.

Příštího dne jsem společně s ním vyrazil směrem k Plaza Murillo. Po cestě jsme se sešli s Marcusem, který měl taky s sebou společníka, Kevina Gala. Bylo to poprvé, co jsem se s Kevinem setkal, ale už jsem toho o něm spoustu věděl – jako každý cestovatel. Mezi *mochileros* byl legendou. Kevin Gale si prošel ledasčím. Říkalo se, že nosí nejtěžší batoh v Jižní Americe, že se pohybuje rychleji než lamy na horských úbočích. Byl nadšený přírodovědec a fotograf – a ještě něco: byl to Marcusův nejlepší přítel.

„Zajímalo by tě vyrazit do džungle?" zeptal jsem se ho.

„Pravda je taková, že jsem přijel do La Pazu jenom proto, abych nasedl na letadlo domů," odpověděl. „Už jsem v Latinské Americe skoro dva roky a rozhodl jsem se vrátit na Díkuvzdání, ale ten nápad mě fascinuje. Ještě jsem nebyl v opravdové džungli."

Karl na nás čekal na náměstí. Znovu vytáhl svoje fotografie a vyprávěl nám o minulých expedicích. Kevin ho bombardoval otázkami, Marcus mu přitom překládal z angličtiny do němčiny a zase zpátky, protože Kevin měl problém porozumět Karlově prapodivné španělštině. Kevina zajímal kmen divokých indiánů, které Karl sliboval, že uvidíme. Já tomu všemu pozorně naslouchal.

„Bylo by možné plout kus cesty po řece?" zeptal se Kevin.

„Pro mě je to práce, ne zábavný výlet," odpověděl Karl, „ale možná až se budete chtít vrátit zpátky, mohli byste po řece."

Pak načrtl do notesu, který měl v batohu, mapku. Vyznačil do ní řeky, hory, vesnice, města a hornické tábory. Jeho znalosti na nás udělaly velký dojem. Kevin vypadal, že ho to uspokojilo, ale chtěl vidět i oficiální mapu oblasti. Karl slíbil, že mu jednu přinese.

„Tak fajn, jdu do toho," prohlásil Kevin. „Řeknu rodičům, že přijedu domů namísto teď až na Vánoce."

„Já jdu taky," řekl jsem, i když jsem nikdy nepochyboval, že to udělám.

„Chtěl jsem ještě trochu cestovat s Annick," řekl Marcus lítostivě, „ale tohle je nejspíš příležitost, jaká se naskytne jednou za život. Jdu s váma."

Jenom Itzik se držel zpátky.

Karl se na nás na všechny usmíval a nakonec jsme se dohodli, že se s ním sejdeme večer v Rosariu. Marcus šel hledat Annick a Kevin, Itzik a já jsme se vrátili zpátky na náměstí. V boční uličce jsme našli prodavačku zmrzliny. Malý kornout stál pět bolivianů, velký sedm. Objednal jsem velké kornouty pro nás pro všechny.

Rozhlíželi jsme se kolem po nějakém místě, kam bychom si sedli, a vybrali jsme si schůdky k nedalekému obchodu. Teprve dodatečně jsme zjistili, že je to vstup do prodejny rakví. Byly tam rakve všech možných tvarů, včetně jedné, pokryté modrým vinylem a lemované zlatými knoflíky, a další v dětské velikosti. Seděli jsme na schodech a lízali zmrzlinu.

Kevin byl rozrušený. „Musím udělat spoustu věcí," vykládal. „Zrušit let a zavolat rodičům. Budou opravdu zklamaní, ale já o takovémhle výletu snil celou dobu, co jsem tady na jihu. Opravdová džungle, opravdová indiánská vesnice, žádná past na turisty. Budu fotit jako šílený. Vezmu s sebou spoustu filmů a taky stativ. Budu muset přijít na nějaký způsob, jak zabalit foťáky do vodotěsných plechových nebo plastových nádob, něčeho, kam by nepronikla voda a co by mohlo plavat. Musím si prodloužit vízum. Budeme tam víc než měsíc, že jo? Jsem si jistý, že to bude naprosto úžasný."

„Já myslím, že s váma nepůjdu," ozval se Itzik.

„Proč ne, Itziku?" zeptal jsem se překvapeně. „Bude to fantastický výlet."

„Kdybych vyrazil do džungle, už by mi nezbyl čas cestovat po Chile. Začne období dešťů a já zmeškám příležitost."

„Chile, *schmili*. Nemyslíš, že výlet do džungle vypadá daleko zajímavěji?"

Kevin nerozuměl, protože jsme mluvili hebrejsky, a tak šel pro další zmrzlinu. Slyšel jsem, jak říká zmrzlinářce: „*Más grande, por favor.*"

„V čem je problém?" zeptal se, když nám podával kornouty.

„Itzik nemyslí, že by chtěl jít s námi," vysvětlil jsem. „Hodlá se vypravit do Chile."

„Neboj, nakonec půjde," usmál se Kevin. „Postarám se o to. Máš moje slovo."

A hned se snažil změnit Itzikův názor. Slíbil, že mu naplánuje fantastickou cestu po Chile. Vysvětloval, že počasí tam dole je teď dost mizerné a že bude lepší počkat. Itzik se usmíval a slíbil, že si to promyslí.

Ještě několikrát jsme se vrátili k té zmrzlinářce. „Já vím, já vím," říkala. „*Grande, grande*."

Prodavač rakví vypadal trochu smutně. Na to, že blokujeme schody k jeho obchodu, ale neříkal nic.

V pět odpoledne jsme čekali na Karla v Marcusově pokoji v Rosariu. Byl to nový hotel s čistými prostornými pokoji, ale nejlepší na něm byla cena: dva dolary za noc. Kevin tam bydlel taky. Šel jsem ho vyzvednout do jeho pokoje. Dobrý bože, takový binec! Válely se tam všude šaty, fotoaparáty, mapy, cigarety, kapesní nůž, půl bochníku chleba, sýr, rozměklé máslo — všechno naházené na podlaze, v umyvadle, na toaletním stolku. Kevin ležel spokojeně natažený na posteli a nevypadalo to, že by ho ten nepořádek nějak trápil. I když jsem ho znal jen krátce, zaryl jsem si kvůli tomu do něj. Bylo na něm něco, díky čemu jsem se s ním cítil zvláštně v pohodě.

Karl dorazil v šest hodin. Neomluvil se, že se opozdil, ale koneckonců Latinská Amerika není právě proslulá svojí dochvilností. Měl připravený podrobný seznam věcí, které bude třeba koupit. Celý byl precizně sepsaný velkým kulatým písmem. Koření, sůl, cukr, alkohol, čaj a léky. Potřeby na vaření a jídlo, pohárky, vodotěsné gumové pytle a mačeta na prosekávání džungle. Sérum proti hadímu uštknutí

a repelent proti moskytům byly obzvlášť důležité, ale nejdůležitější ze všeho byly sítě, které měly zadržovat bodavý hmyz, a velké plastové plachty k vybudování přístřešku na noc.

Pokud šlo o cestu, znovu slíbil, že sežene mapu, ale prozatím nám ji načrtl po paměti. Poletíme do Apola a tam se setkáme s jeho týmem, čtyřmi indiány, kteří žijí ve vesnici na řece Tuichi. Odtud vyrazíme na týdenní pěší túru na místo, kde budeme pracovat. Ti indiáni doprovázeli Karla při každé expedici, jsou vybavení náčiním na kopání a vyzbrojení brokovnicemi a municí. Nebude potřeba, abychom si kupovali vlastní pušku, pokud necítíme potřebu mít u sebe jednu na zpáteční cestě.

Ten plán vypadal naprosto přijatelně. Kevin se snažil získat co nejvíc detailů o řece a znovu připomněl Karlovi, že potřebujeme aktuální mapu. Domluvili jsme se, že se sejdeme zítra ráno, abychom vyřídili nákupy a pokusili se sehnat mapu. Karl si před odchodem s námi se všemi potřásl rukou.

I přes veškeré naše plány jsme na to příštího rána s Karlem zůstali sami. Marcus šel lyžovat na svahy Illimani s Annick a Dede a Kevin musel vyřídit nějaké pochůzky. Navrhl jsem Karlovi, že se podíváme po té mapě. Ani v jednom knihkupectví jsme ale žádnou nesehnali. Karl ukazoval některým prodavačům na velké nástěnné mapě poměrně malou oblast, kam se chystáme, ale z obchodů jsme vycházeli s prázdnýma rukama.

„Nevadí. Já mapu nepotřebuju. Znám tu oblast líp než vlastní dvorek," ujišťoval mě Karl, „ale pro vás bude obecná mapa lepší než nic." A protože jsme neměli na výběr, koupili jsme jednu v měřítku 1:500.

Karl se v La Pazu vyznal. Ve výkladu jednoho obchodu jsme zahlédli jaguáří kůže. Připomněly Karlovi jeden lov na jaguára, kterého se účastnil, a vylíčil mi, jak ulovil dva jaguáry a kolik dostal za kůže.

„Jaguár je zvíře s neměnnými zvyky," vysvětloval. „Když strávíš na jeho území nějaký čas, všimneš si, že pravidelně využívá pořád stejné stezky. Jediné, co musíš udělat, je prozkoumat jeho pěšinky, dobře se skrýt, postarat se, abys byl po větru, a počkat si na příležitost."

„Myslíš, že budeme na výpravě lovit jaguáry?" zeptal jsem se dychtivě.

„Může být. Rozhodně není žádný důvod, proč ne," řekl Karl. „Na jaguáří kůži můžeš vydělat slušné peníze."

Cestou zpátky do hotelu se Karl zastavil na poště, zatímco já čekal venku. Když vyšel ven, vypadal rozrušeně. V ruce držel otevřený dopis.

„Yossi, je mi to líto, ale musím tu výpravu odvolat," řekl mi.

Ohromilo mě to. „Odvolat? Ale proč?"

„Podívej, právě jsem dostal naléhavý dopis od svého strýce. Má velký dobytkářský ranč v provincii Reyes. V tom dopise píše, že koupil náklaďák z přebytků chilské armády. Na začátku prosince bude v La Pazu a já ho musím hned odvézt na jeho ranč."

Bylo to pro mě bolestné zklamání.

„Omlouvám se, ale nemůžu nechat strýce na holičkách. Jsem jediný příbuzný, kterého tady má. Rozumíš? Má ještě další doma v Rakousku, ale vůbec s nima není ve styku. Ví, že kdyby zemřel, prostě to tam prodají, aniž by se obtěžovali se na to třeba jen zajet podívat. Jsem jediný, kdo dokáže ranč řídit, ale dal mi zcela nepokrytě najevo, že jestli ho chci zdědit, měl bych radši poslouchat jeho příkazy. Jediný problém je, že ho nemůžu vystát. Nedokážu vydržet v blízkosti toho osamělýho starýho mizery víc než den nebo dva. Proto trávím život prací v džungli. Až zaklepe bačkorama, mohl bych se tam usadit, oženit se a vést ranč sám."

Karlovy rodinné problémy mě nemohly zajímat míň. „Neexistuje vůbec žádná možnost, že bys i tak mohl vyrazit s námi, Karle?" škemral jsem. „Možná jenom na měsíc. Do prosince je to víc než měsíc."

„Ne, ne. Co bych zvládl za jediný měsíc? Trvá to týden, dostat se do džungle, a další týden zase ven. To nepřichází v úvahu. Potřebuju aspoň tři měsíce, aby to vůbec k něčemu bylo."

„Tak co kdybys vyrazil na měsíc s náma jen tak pro zábavu? Ne pracovně. Sám jsi říkal, že dáváš přednost životu v džungli před životem ve městě."

„Ne, Yossi. Nejsem turista jako vy. Znám džungli dost dobře a vůbec mě neláká se tam toulat jen tak pro nic za nic. A navíc je to drahý. Letadlo tam a zpátky, jídlo a vybavení. A proč? Já bych z toho nic neměl."

Má pravdu, pomyslel jsem si v duchu. *To je moc špatný.*

Co teď budeme dělat? Možná bychom mohli vyrazit do džungle sami. Mohli bychom se obejít bez něj. Zrovna jsem se nechával unést tím nápadem, když do mých myšlenek vpadl Karl.

„Podívej, Yossi, je tu jedna možnost. Jestli chcete opravdu okusit džungli, mohl bych vám naplánovat cestu a dělat vám průvodce. Znám džungli jako vlastní boty. Uvidíš. Ale nemůžu to dělat jen tak pro nic."

Jeho návrh byl pro mě strašlivým zklamáním. Až do té chvíle jsem ho obdivoval, viděl v něm romantické světýlko. Myslel jsem, že je posledním z Velkých bílých dobrodruhů. Riskuje vlastní život v deštném pralese, hledá poklady — zlato a uran —, uniká dravým zvířatům a divochům, vydělává si na živobytí lovením jaguárů. A on tady zatím přepočítává drobásky a za peníze provádí turisty.

„Kolik bys chtěl?" zeptal jsem se chladně.

„No, šest tisíc bolivianů by stačilo. Samozřejmě že zaplatím svůj podíl na výlohách: letenky, jídlo a tak dál. To vážně není tak moc. Co říkáš?"

„Budu si o tom muset promluvit s Kevinem a Marcusem," odvětil jsem stroze.

„V šest budu v hotelu. Předlož jim moji nabídku a uvidíte, že nebudete zklamaní."

Natáhl ke mně přátelsky ruku. Potřásl jsem mu jí, aniž bych se mu podíval do očí.

Odpoledne jsem se v hotelu sešel s Kevinem a Marcusem.

„Zaplatíme mu!" prohlásil Kevin, ještě než jsem měl možnost vyslovit vlastní názor na výpravu s Karlem. „Co to je, šest tisíc bolivianů? Sto padesát dolarů. Padesát babek na osobu za průvodce na měsíc. Mohl by nám hodně pomoct. Pro nás je v tom taky výhoda. Takhle se nemusíme řídit tím, kam půjde on, můžeme se po cestě rozhodovat sami a jít, kam se nám zachce. Naplánujeme si báječnou výpravu po řece a on nám bude dělat průvodce a vezme nás, kam budeme chtít."

Po chvilce uvažování jsem souhlasil s Kevinem. Marcus byl taky toho názoru, že takhle to možná bude nejlepší.

Karl tentokrát dorazil včas a my mu vysvětlili, že chceme podniknout cestu skutečnou džunglí: divočina, volně žijící zvířata a ptáci,

primitivní indiáni a samozřejmě plavba na voru po řekách. Karl se podíval do mapy a udělal pár pozměňovacích návrhů. Mohli bychom letět do Apola, jak jsme plánovali, což byl nejvzdálenější bod dosažitelný letadlem. Odtamtud bychom podnikli dvoudenní pěší túru do vesnice Asriamas. To byla v podstatě vstupní brána do džungle, poslední osada. Odtud by to bylo asi šest dnů chůze do vesnice indiánského kmene Toromanů. To by byl opravdový zážitek, protože bychom procházeli naprosto nedotčenou džunglí.

„Tahle indiánská vesnice není plná obchodů se suvenýry, že ne?" zeptal jsem se, protože jsem už slyšel o podobných osadách. Průvodce upozorní indiány hvízdnutím, než tam dorazí s turisty, a oni v rychlosti poschovávají noviny, vypnou magnetofony, převléknou se z džínů do bederních roušek a pak jdou s radostnými výkřiky a tancem přivítat návštěvníky.

„Ne, jasně že ne," řekl Karl. „Je to velká vesnice, žije tam asi šest set indiánů. Byl jsem tam dvakrát. Nejsou nepřátelští. Ale kromě mě, ještě jednoho gringa a možná pár misionářů tihle indiáni bělocha nikdy ani nezahlédli. Můžeme v té vesnici strávit pět dní, odpočinout si, prohlédnout si v okolí, co budeme chtít. Kevin si tam může nadělat fotek po libosti, my si tam připravíme zásoby a pak vyrazíme k Tuichi, dva dny chůze z kopce. Tam se dostaneme k místu zvanému Curiplaya, je to zlatokopecký tábor. Pořád ještě se používá, ale až tam dorazíme, bude opuštěný, protože tam pracují jenom od června do října. V Curiplaye můžeme rýžovat zlato," pokračoval Karl, „a zůstat tam tak na pět dní. Postavíme si vor a zbytek času strávíme rýžováním na řece. Můžu vám zaručit gram zlata na každý den práce: pět dnů práce, pět gramů zlata na osobu." Propočítal cenu zlata a došel k závěru, že na našem dobrodružství ještě vyděláme.

Karl si očividně všiml, že jsme všichni trochu skeptičtí. „Víte co? Já to vaše zlato odkoupím!" prohlásil. „Teď mi zaplatíte jenom tři tisíce bolivianů a druhou půlku mi můžete dát ve zlatě."

„A co když nic nenajdeme?" zeptal jsem se.

„Na to není ani nejmenší šance," odpověděl Karl. „Pracoval jsem tam dva roky a zlato jsem našel."

Kevin a Marcus se shovívavě usmívali, ale já dostal zlatou horečku. Byl jsem celý rozdychtěný, plný očekávání.

„Vor bude hotový během pěti dnů," řekl Karl, který se zatím vrátil zpátky k plánování naší cesty, „a poplujeme na něm po Tuichi asi dvě stě kilometrů, až dorazíme do místa, kde ústí do řeky Beni." Ukázal na svoji mapu. „Tam, poblíž ústí, je město Rurrenabaque. Odtud se můžeme dostat letadlem zpátky do La Pazu, nebo jestli tomu dáte přednost, můžeme pokračovat ještě kousek dál na území Reyes a navštívit na pár dní ranč mého strýce."

Všichni tři jsme tento plán nadšeně schválili. Karl přidal na seznam zásob, které budeme muset koupit, ještě brokovnici a munici. Jeho tým s námi nepůjde, vysvětlil, takže budeme potřebovat dobrou pušku na vlastní ochranu a lovení zvěře. „Je to velký výdaj, ale na konci naší cesty ji v Rurrenabaque budeme moct se ziskem prodat."

„Tady je ale vojenská diktatura," namítl jsem. „Nebude to nebezpečné, kupovat zbraně?"

„Máš pravdu, je to riskantní, ale v džungli nepřežiješ bez pušky a tam venku armáda nikomu potíže nedělá. Mám tady ve vězení v La Pazu kamaráda. Může nám říct, kde nějakou seženeme, a ‚Kanadský Pete' je vždycky celý šťastný, když za ním přijde návštěva, obzvlášť když mu dobře zaplatí."

„Kanadský Pete?" To jméno mi znělo povědomě. „O tom se zmiňují v izraelském cestovním deníku," řekl jsem. „Milý chlap, má rád návštěvy, hlavně když mu přinesou kuře. Karle, co kdybych ho šel navštívit a získal nějaké informace?"

Kapitola čtvrtá

Kanadský Pete

Cestou do věznice San Pedro jsme se s Kevinem zastavili na tržišti a vybrali pěkné, tlusťoučké kuře. Požádali jsme řezníka, aby ho očistil a naporcoval.

Před branami vězení hlídkovalo pár dozorců. „Koho jdete navštívit?“ vyptávali se nás.

„Peta, toho Kanaďana.“

„A co je v tom sáčku?“

„*Pollo*.“

Odvedli nás do vstupní místnosti a po rychlé osobní prohlídce jeden z nich řekl: „Můžete dovnitř.“

Na dvoře se kolem nás seběhli vězňové. „Za kým jdete na návštěvu?“

„Za Petem, Kanaďanem.“

„Zase Pete?“ zabručel jeden z nich nevěřícně a pak zakřičel: „Hej, Pete, máš tady společnost.“

Pete seběhl z druhého patra a přitom na nás energicky mával.

„Ty seš ale šťastnej parchant, Pete,“ zavrčel jeden zdejší gringo. „Tohle je už třetí návštěva, co máš tenhle tejden. Koukej na to svoje panděro!“

„Vy jste Izraelci?“ zeptal se Pete s úsměvem.

„Já jsem Američan,“ řekl Kevin. „Tady můj přítel je Izraelec.“ Potřásli jsme si rukama a Pete nás pozval do svého doupěte.

Věznice byla zvláštní budova, dvouposchoďová a velice stará. K ní byly nahodile připojeny všelijaké přístavby vyrobené ze dřeva, vlnitého plechu, textilu nebo jakéhokoli materiálu, který místním přišel pod ruku. Po žebříku na konci jedné chodby jsme vyšplhali do Peteova pokoje. Místnost samotná neměla žádný definovatelný geometrický tvar. Byla postavena z dřevěných trámů, kusů plechu,

azbestu a překližky. Strop byl nízký a zešikmený, vytvořený převážně z napnutých nylonových plachet.

„Domove, sladký domove," pronesl Pete radostně.

Postel byla na té straně cely, kde byl strop nejníž. Když jsme se tam s Kevinem posadili, museli jsme se trochu skrčit. Pete seděl na rohoži na protější straně místnosti, necelé dva metry od nás. V rohu u dveří byl elektrický vařič.

„Jo, tohle je pro vás," řekl jsem a podal Petemu těžký sáček.

„Kuře!" vykřikl. „Moje oblíbený. Díky, kamarádi."

Místnost byla nevětraná, bez oken, ale strop z nylonu dovnitř propouštěl světlo. Pete se vytasil s pomačkaným notesem a perem a zeptal se, jestli by nám nevadilo, kdyby si zapsal naše jména a adresy.

„Jednoho dne, až se z tohohle pajzlu dostanu, naložím si na záda batoh a navštívím všechny ty báječný lidi, co mě tady navštívili."

Kevin otevřel notes. „Máte tady zapsanou půlku státu Izrael," řekl, když si prohlížel dlouhý seznam adres.

„Jo, většina mých návštěvníků jsou Izraelci," přikývl Pete. „Mají nějakou knížku, kde se doporučuje, aby za mnou zašli. Všichni mi nosí kuřata."

Potom nám Pete vyprávěl, jak skončil v bolivijském vězení. Chytili ho, když pašoval kilo kokainu, a odsoudili ho na osm let. Když nám vypověděl svůj příběh, navrhl nám prohlídku s průvodcem.

Sešli jsme dolů na dvůr. Bylo to podivné místo. Něco jako turecké vězení ve filmu *Půlnoční expres*. Rozlehlé nádvoří obklopovala vnější a vnitřní zeď. Vnitřní zeď byla součástí původní budovy. Nebyly tam žádné cely ani mříže a připomínalo to spíš tržiště, kde se vězni po libosti procházeli. Prodavači nabízeli ovoce, zmrzlinu, koláče a další cukrovinky. Byla tam dokonce restaurace, kulečníková herna a kino.

„Tohle všechno patří vězňům," vysvětloval Pete. „Když máte prachy, můžete si tady rozjet podnikání a docela dobře si žít. Jeden vězeň má restauraci, další vede stánek se zeleninou, jiný dokonce prodává trávu. Vládnou tady peníze. Dokonce vám ani nepřidělí celu nebo pokoj. Musíte si nějaký koupit. Ze začátku, když mě sem šoupli, jsem spal pár nocí na podlaze koupelny, dokud nedorazily peníze, co mi máma poslala z Kanady. Pak jsem si koupil ten flek a udělal si z toho svůj pokoj.

Musíte tady platit i za jídlo. A nedají vám žádný šaty. Musíte si je koupit. Bohatí vězni se tady mají jako v bavlnce. Koukněte támhle, na druhé poschodí. Je tam jeden bohatý politický vězeň. Má tu zařízené apartmá: televizi a všecko, na co si vzpomenete. Žádné fakt velké dealery tady nenajdete, protože ty v první řadě ani nezatýkají. Sem zašijou leda takový malý ryby jako já."

Život na dvoře se točil kolem jezírka v jeho středu. Vězni si v něm prali prádlo a v horkém počasí se tam umývali. Sprcha stála peníze. Kolem prošel jeden vězeň prodávající Popsicles. Nabídl jsem Petemu, že mu jeden koupím. Zdvořile odmítl.

„Pojďte, ukážu vám vězeňský slum," navrhl. Těsně u zdi se choulilo pár malých cel postavených ze dřeva a plechu, temných malých komůrek, které vypadaly spíš jako prasečí chlívky než lidské příbytky. Tady jste žili, pokud jste byli bez peněz, a nebyl to vůbec příjemný pohled.

„Když jsem se sem tehdy dostal, měli tady převrat. Moc převzala armáda. Povstalci prolomili zdi vězení a skoro všichni utekli. Mě, při mém štěstí, ještě drželi v křídle pro lidi, co čekali na soud, a tak jsem se nemohl dostat pryč."

Naši obhlídku jsme ukončili návštěvou několika dalších cel a restaurace. Pete se zastavil a zadíval se na nás.

„Klesl jsem tak hluboko, jak jen člověk klesnout může," řekl. „Jsem na tom tak bídně, že vás musím požádat o almužnu. Vidíte, jak se to tady má, a chudák moje matka nemá dost peněz. Byl bych vám vděčný za cokoli, co byste mi mohli dát."

„Můžete si nějaké peníze vydělat, Pete," řekl jsem. „Dobře vám zaplatíme, jestli pro nás něco seženete."

„Hmmm, chápu. Chcete trochu trávy? Skvělý matroš."

„Ne, chceme něco jiného. Informace. Kde můžeme koupit dobrou loveckou pušku?"

Pete se na nás vážně podíval. „Jestli máte, chlapi, v plánu další revoluci, tak mě z toho tentokrát nevynechejte."

Rozesmáli jsme se a já mu pak vyložil skutečný důvod, proč chceme zbraň. Pete nás tam nechal stát a po pár minutách se vrátil s adresou napsanou na útržku papíru.

„O tomhle nic nevím. To si dobře zapamatujte," varoval nás.

S Kevinem jsme vytáhli náprsní tašky a štědře Petemu zaplatili.

„Díky, chlapi," řekl Kanaďan. „Pořídím si za to dneska večer lístek do kina a trochu trávy."

K libanonskému prodejci zbraní, jehož adresu nám dal Pete, jsme šli všichni společně. Byl majitelem továrny na nudle a zbraně prodával bokem. Ukázal nám zbrusu novou lesklou winchestrovku ráže dvanáct. Karl ji zkontroloval, strávil dlouhou dobu handrkováním o ceně a nakonec souhlasil, že zaplatí šest tisíc bolivianů. Koupili jsme dva druhy broků: jedny s koncentrovaným rozptylem pro lov velké zvěře a jedny, které se rozlétnou doširoka, na ptáky.

Potom jsme se zastavili v kloboučnictví. Karl nám doporučil, abychom si všichni koupili klobouky se širokou krempou, a pak se rozloučil. Nějaká velice příjemná Bolivijka se na nás trpělivě usmívala, i když jsme si oba vyzkoušeli tucty klobouků, dokud Kevin nepřišel s nápadem, že bychom měli mít každý jinou pokrývku hlavy, že tak budeme víc fotogeničtí.

Když jsme z obchodu konečně vyšli, vypadal jsem jako gangster ze třicátých let, s tuhým, světlým plstěným kloboukem staženým přes jedno oko. Marcus měl na hlavě sombrero a Kevin široký slamák, ve kterém vypadal jako nějaký kibucník.

Kevin a Marcus se vrátili do Rosaria a já šel informovat izraelskou ambasádu o našem plánovaném dobrodružství, ale oni měli moc práce na to, aby mě přijali. Nechal jsem tam vzkaz s podrobnostmi o cestě, kterou jsme se chystali podniknout, a přesnými daty, jež stanovil Karl. Napsal jsem tam Kevinovo, Marcusovo a Karlovo jméno spolu s jejich věkem a adresami a zakončil to prosbou, aby podnikli nějaké kroky, pokud bych se nevrátil do patnáctého prosince.

Sekretářka mi řekla, abych nechal vzkaz v registru izraelských turistů, kteří navštívili Bolívii. Ten vzkaz byl pro mě mimořádně důležitý. Dával mi pocit bezpečí: kdyby se mi mělo něco přihodit, ambasáda mi přijde na pomoc.

Když jsem se vrátil do domova pro přestárlé, panoval tam obvyklý ruch: lidé vařili, prali si prádlo, vyráběli drobné rukodělné předměty, aby si přišli na trochu peněz, a Bábi na všechny pokřikovala své rady. Sbalil jsem si věci, svázal je do dvou pytlů a na jeden z nich zavíracím